

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2005-2008)"

(2006/C 88/16)

Den 10 februari 2005 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2005-2008)".

Sektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning som svarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 27 januari 2006. Föredragande var **Arno Metzler**.

Vid sin 424:e plenarsession den 14–15 februari 2006 (sammanträdet den 15 februari) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 79 röster för, 18 röster emot och 9 nedlagda röster:

Slutsatser och rekommendationer

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har tagit initiativ till detta yttrande inför vårtoppmötet 2006 för att kunna förse aktörerna inom EU:s ekonomiska politik med förslag från det civila samhällets olika intressenter inför det fortsatta arbetet.

Mot bakgrund av den svaga tillväxten i euroområdet och EU och framför allt utmaningarna från globaliseringen och den demografiska utvecklingen framhåller kommittén i sitt initiativyttrande om de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken 2005-2008 att en samordnad makroekonomisk politik som aktivt främjar tillväxten och sysselsättningen – inom ramen för Lissabonstrategin – är absolut nödvändig för att övervinna de nuvarande konjunktur- och sysselsättningsproblemen i EU. Och den förtroendekris som brett ut sig i euroområdets stora ekonomier kan bara övervinnas genom en inriktning som utgår från de grundläggande principerna för finans- och socialpolitisk hållbarhet. Kommittén delar därför kommissionens uppfattning att medlemsstaterna måste föra en budgetpolitik i överensstämmelse med sina åtaganden.

Kommittén stöder kommissionens krav att de sociala trygghetsystemen skall moderniseras på ett hållbart sätt. För att minska arbetslösheten måste utöver detta också arbetsmarknadernas anpassningsförmåga ökas. Det gäller att bevara det sociala skyddsnät som människorna i Europa med rätta litat till. Samtidigt gäller det att mobilisera den arbetskraftpotential som finns. På detta område behövs insatser av arbetsmarknadens parter och medlemsstaternas regeringar för att skapa en innovationsvänlig balans mellan flexibilitet och trygghet.

Vid sidan av en lämplig makroekonomisk politik för att stimulera tillväxt och sysselsättning anser kommittén att det även krävs mikroekonomiska reformer för att stärka tillväxtpotentialen. Förutom åtgärder för att stärka konkurrensen och minska byråkratin behövs också en fortsatt utveckling av inre marknaden. Kommittén anser dock att det vore vilseledande att alltid likställa den maximala integrationsgraden med marknadernas optimala integrationsgrad.

I samband med kunskapsrådet är det enligt kommittén av central betydelse att ha rätt inriktning inom områdena livslångt lärande, lika möjligheter, stöd till familjerna, utbildning samt

forskning och innovation. Ramvillkoren och stimulansmekanismerna för att skapa en innovationsvänlig miljö måste förbättras ytterligare. Kommittén vill också hävda generellt att stöd till företagande förtjänar speciell uppmärksamhet.

1. Inledande kommentarer

1.1 Detta yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2005-2008)" i "Integrerade riktlinjer för tillväxt och sysselsättning (2005-2008)" skall ses som komplement till yttrandet om "Riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (2005-2008)"⁽¹⁾ Återigen kritiserar kommittén formerna för samrådsförfarandet som inte är adekvat med hänsyn till sambandet mellan de två yttrandena. Ett gemensamt yttrande om de allmänna riktlinjerna och om riktlinjerna för sysselsättningspolitiken skulle återspegla de många kopplingarna mellan dessa områden på ett bättre sätt.

1.1.1 Vid vårtoppmötet beslöt Europeiska rådet att integrera riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i Lissabonprocessen för att genomföra Lissabonstrategin bättre.

1.1.2 Redan i yttrandet om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken 2003-2005"⁽²⁾ uppmanade kommittén till en starkare inriktning på tillväxt och full sysselsättning i policymixen. Denna rekommendation har inte på något sätt förlorat sin aktualitet.

1.2 ECB måste inom ramen för sina fördragsstadgade förpliktelser uppfylla kraven inte bara vad avser prisstabiliteten utan också realekonomiska krav i fråga om tillväxt och sysselsättning. Som en följd av samordningen mellan makropolitikens olika områden inom ramen för Köln-processen måste banken delta i en konstruktiv dialog med beslutsfattare inom budgetpolitik och lönepolitik.

⁽¹⁾ Se kommitténs yttrande om "Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (enligt artikel 128 i EG-fördraget)" EUT C 286, 17.11.2005, s. 38.

⁽²⁾ Se EESK:s yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2003-2005)", EUT C 80, 30.3.2004, s. 120. Föreliggande yttrande skall ses som en vidareutveckling av det yttrandet.

1.3 De integrerade riktlinjerna skall ses som rekommendationer för medlemsstaternas ekonomiska politik, vars ansvarsfulla genomförande dock ligger inom medlemsstaternas behörighet i enlighet med subsidiaritetsprincipen. "På de områden där gemenskapen inte är ensam behörig skall den i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå." (Artikel 5 i EG-fördraget) Trots detta förblir den ekonomiska politiken en fråga av gemensamt intresse (Artikel 99.1 i EG-fördraget).

1.4 I detta yttrande görs en övergripande granskning av Europas ekonomi trots att medlemsstaternas enskilda nationella ekonomier är så heterogena.

2. Problem

Utgångspunkt: Den aktuella ekonomiska utvecklingen

2.1 Efter fyra års svag ekonomisk tillväxt i EU ökade den år 2005 åter till 1,5 % (EU-25) respektive 1,3 % (euroområdet). Det finns dock stora skillnader i enskilda medlemsstaters utveckling. Trots den ekonomiska tillväxten kunde den europeiska ekonomin inte utnyttja det globala uppsvinget i full omfattning. Avståndet har åter ökat till andra industriländer och regioner utanför Europa.

2.1.1 Genom devalveringen av euron fick den ekonomiska aktiviteten också starka impulser från utrikeshandeln. De europeiska konsumenternas förtroende har å andra sidan bara ökat sakta sedan 2003 och har under 2005 till och med sjunkit igen under flera månader vilket har lett till att deras efterfrågan endast har ökat svagt. Det finns fortfarande inte någon kraftig inhemsk efterfrågan som kan bära en konjunkturuppgång. De europeiska konsumenternas fortsatta osäkerhet visar sig också i den i internationellt perspektiv höga sparkvoten.

2.1.2 Kapitalinvesteringarna, som sjönk praktiskt taget oavbrutet sedan början av konjunkturedgången år 2001, började stiga igen förra året. Låga räntor och växande vinster i företagen skapar gynnsamma finansieringsmöjligheter som leder till fortsatt goda ramvillkor för investeringar, visserligen i högre grad för finansiella börsinvesteringar med hög avkastning än för produktiva investeringar. Kommittén ser dock med oro på kapitalflödet till USA som också är ett uttryck för de svaga investeringarna i Europa. En av de viktigaste åtgärderna är därför fortfarande att förbättra företagsklimatet om vi skall få en varaktig ökning av investeringarna. En huvudorsak till den låga investeringsnivån är den nuvarande svaga efterfrågan från konsumenternas sida. Samtidigt ligger inflationstakten trots fortsatt höga energipriser på en acceptabel nivå. Detta gäller särskilt för kärninflationen (utan kostnader för energi och obearbetade livsmedel) som fortfarande ligger klart under den

totala inflationen. Geopolitiska risker och flaskhalsar för kapaciteten i oljeutvinningen innebär dock risker för ett kommande inflationstryck. De utmaningar som skapas av prisutvecklingen för råolja kommer att behandlas längre fram.

2.1.3 Kommittén är förvånad över att de stora företagens kraftiga vinster under 2003 och 2004 trots en gynnsam finansiell situation och goda vinster inte har lett till forskningsinsatser och produktiva investeringar som skulle göra det möjligt för EU att mildra den konkurrens som unionen måste hantera. I stället kanaliseras de ackumulerade vinsterna till att betala ut extra utdelning till aktieägarna, till att köpa tillbaka företagens egna aktier för att stimulera dem på börsen, eller till att genomföra fusioner och förvärv som utlöser omstruktureringar. Kommittén är särskilt oroad av kortsiktigheten som hindrar de nödvändiga långsiktiga investeringarna.

2.1.4 Den höga strukturella arbetslösheten är ett av huvudproblemen för Europas ekonomi vid sidan av den svaga efterfrågan och den i internationell jämförelse låga tillväxten. Den senaste konjunkturuppgången ledde endast i mycket liten skala till förbättringar på arbetsmarknaden. Arbetslösheten ligger med 9 % fortfarande på en för hög nivå vilket leder till att förädlingsvärdet i den europeiska ekonomin ligger under sin potential. Därtill kommer att de nuvarande svaga investeringarna minskar de framtida tillväxtpotentialerna.

2.1.5 Denna tendens till återhämtning utan att nya jobb skapas (jobless recovery) har iakttagits på arbetsmarknaden även i andra, jämförbara industristater och industriregioner. Läget på arbetsmarknaden där är dock för det mesta betydligt bättre. Enligt kommissionens bedömningar^(?) kommer tillväxten under 2005 och 2006 att leda till över tre miljoner nya arbetstillfällen i EU. Effekten på arbetslösheten kommer dock att vara svag eftersom man kan räkna med att förvärvsfrekvensen kommer att öka genom att många återvänder till arbetsmarknaden på grund av den bättre ekonomiska situationen.

2.1.6 Därför förblir sysselsättningen av den outnyttjade arbetskraften en av de största utmaningarna som EU måste ta itu med. Särskilda program bör sättas in för att göra det lättare för kvinnor och ungdomar att komma in på arbetsmarknaden, liksom program för att åter få ut äldre arbetstagare på arbetsmarknaden.

Ytterligare utmaningar: Globaliseringen och de demografiska förändringarna

2.2 Vid sidan av de aktuella problemområdena inom den ekonomiska politiken och finanspolitiken som t.ex. det otillfredsställande läget på arbetsmarknaden, särskilt arbetslösheten, och de växande budgetunderskotten finns det ytterligare utmaningar som väntar. De är visserligen kända i dag men kommer att utvecklas fullt ut först i framtiden.

^(?) Höstprognos från kommissionen 2005.

2.2.1 Den första är den kraftigare ekonomiska konkurrens som EU måste möta. Med Kinas och Indiens kraftigt växande ekonomier har nya konkurrenter trätt fram som för tio år sedan inte spelade någon roll i den globala ekonomin. Den globala arbetskraftspotentialen har fördubblats. Relationerna mellan arbete och kapital har förändrats i ett globalt perspektiv. I de folkrika länderna Kina och Indien står – på grund av deras ekonomiska utveckling – betydligt mindre kapital till förfogande per arbetstagare än i de traditionella industriländerna.

2.2.2 Man måste göra allt för att de hittillsvarande konsekvenserna av globaliseringen och den ökade internationella arbetsfördelningen också skall kunna ses som en möjlighet för Europas framtid. Efter det att Kinas och andra sydasiatiska staters ekonomier öppnats ökar visserligen konkurrensen om investeringarna men samtidigt har det för de europeiska företagen öppnats enorma marknader som erbjuder en stor potential i takt med välbefinnandets ökning. Den ekonomiska politiken måste stödja den strukturomvandling som följer av detta. Det innebär också att utforma globala ramvillkor för att skydda ekologiska och sociala miniminormer samt ägar rättigheter.

2.2.3 EU måste också hantera den dramatiska höjningen av oljepriset som hänger samman med globaliseringen och den globala ökningen av efterfrågan på olja. Tack vare minskad förbrukning och ett större utnyttjande av andra energikällor har oljeberoendet just i EU minskat kraftigt gentemot tidigare. Konkurrerande industriländer, som Kina, har drabbats kraftigare. EU skulle kunna tjäna oproportionerligt mycket på återflödet av de oljeexporterande ländernas intäkter genom deras utgifter för importvaror.

2.2.4 Den andra stora utmaningen för de europeiska ekonomierna kommer att bli den demografiska utvecklingen och det åldrande samhälle som denna leder till. Gemenskapens inflytande på detta område är dock begränsat eftersom – som kommissionen med rätta har konstaterat i ett annat sammanhang – många frågor som berör de demografiska förändringarna faller under medlemsstaternas eller arbetsmarknadens parter ansvarsområden. Dessutom är den demografiska förändringen en företeelse i samhället som endast i begränsad omfattning kan påverkas av åtgärder i den ekonomiska politiken. Därför är det desto viktigare att skapa förutsättningar för att nödvändiga anpassningar skall kunna göras i god tid.

2.2.5 De främsta orsakerna till den demografiska förändringen är den kontinuerliga förlängningen av medellivslängden, ökningen av åldersgruppen över 60 år och de alltför låga födelsetalen. Förändringarna i åldersstrukturen påverkar alla marknader i en ekonomi. Från 2020 kommer arbetsmarknaden alltmer att lida brist på yngre arbetskraft. Produktmarknaderna kommer att behöva inriktas mot andra kunder och på kapitalmarknaden kommer sparmönstren och efterfrågan på kapitalplaceringar att ändras. Man kan också anta att den kraftigare allmänna konkurrens som globaliseringen leder till slår igenom på arbetsmarknaden och kräver en annan arbetsorganisation inom ramen för den sociala dialogen. Principen om livslångt

lärande får sitt berättigande just i detta sammanhang⁽⁴⁾. I strävan att bemästra den demografiska förändringen kommer det att ställas krav på den sociala dialogen och det civila samhället.

2.2.6 För att vi skall kunna nå målet att skapa en konkurrenskraftig, kunskapsbaserad ekonomi måste företagen kunna främja och utveckla tekniska och organisatoriska förändringar, produktivitet och innovationer. Detta kan bara förverkligas genom en ständig anpassning av de anställdas kvalifikationer till den ständigt förändrade efterfrågan och genom aktiva strategier hos företagen. Till den ändan måste företagen integrera fortbildning i sin strategi, som en investering på medellång och lång sikt, och inte som en insats som motiveras av snabb – om inte omedelbar – avkastning på investeringarna. Yrkesutbildning, fortbildning och livslångt lärande bör dock inte betraktas isolerat. De bör utgöra en grundläggande del av arbetstagarens karriär. Genom utbildningsinsatser främjar man kompetens och karriärvägar, och på så sätt motiveras anställda i alla åldrar. Kompetens och erkännande av kompetens är också verktyg som bör utvecklas inom ramen för individuella karriärvägar med koppling till företagsprojekt.⁽⁵⁾

Lissabonstrategin

2.3 Världsekonomin utveckling under de senaste fem åren stöder Lissabonstrategins ambitiösa mål att på lång sikt stärka konkurrenskraften och säkra arbetstillfällena. Lissabonagens principer bör tillämpas fullt ut. EU kan bara uppnå sitt mål att bli världens ledande kunskapsbaserade ekonomi med fler och bättre arbetstillfällen om unionen tror på sin egen förmåga och har det mod som förändringar kräver. Rapporterna från EESK⁽⁶⁾ och högnivågruppen⁽⁷⁾ (Kok-rapporten) till rådet om utvärderingen av de resultat som hittills uppnåtts i fråga om Lissabonstrategin pekar dock på att uppfyllandet av de uppsatta målen har förskjutits längre bort i tiden. Det är tydligt att EU:s ekonomiska tillväxt är lägre än USA:s till följd av kraven i en monetaristisk politik som inte medger att EU stimulerar efterfrågan via offentliga utgifter. EU:s genomsnittliga tillväxt för perioden 2001–2004 uppgick bara till 1,5 %. EU:s BNP/capita och produktivitetstillväxt kunde inte komma i fatt de konkurrerande industriländernas och industriregionernas motsvarande tillväxtnivåer.

⁽⁴⁾ Se kommitténs yttrande "Den ekonomiska tillväxten, skattesystemen och hållbarheten i pensionssystemen i Europeiska unionen" (EGT C 48, 21.2.2002, s. 89)

⁽⁵⁾ Se kommitténs yttrande "De europeiska företagens konkurrenskraft" EUT C 120, 20.5.2005, s. 89) punkterna 5.4.6.3 och 5.4.6.4 samt kommitténs yttrande EESK "Att öka äldre arbetstagares sysselsättning och senarelägga utträdet från arbetsmarknaden" EUT C 157, 28.6.2005, s. 120, punkt 4.3.5.4.

⁽⁶⁾ Se EESK:s yttrande "Förbättra genomförandet av Lissabonstrategin" (EUT C 120, 20.5.2005, s. 79).

⁽⁷⁾ "Facing the challenge, the Lisbon Strategy for Growth and Employment", rapport från högnivågruppen under ledning av Wim Kok, november 2004.

2.3.1 Lissabonagendan innehåller många konkreta handlingslinjer för att stärka EU:s och dess medlemsstaters ekonomiska dynamik⁽⁸⁾.

2.3.2 Möjligheter till större tillväxt kan i de flesta medlemsstater skapas genom att höja förvärvsfrekvensen.

2.4 Några av orsakerna till den svaga tillväxten i Europa och till den hittills misslyckade utvecklingen på arbetsmarknaden utgörs av de olösta strukturproblemen som framför allt euroområdets stora ekonomier har att brottas med. Samtliga medlemsstaters regeringar är dessutom överens om att det krävs såväl en finanspolitisk konsolidering av de offentliga budgetarna som en lösning på problemet med den svaga tillväxten.

2.4.1 EU måste själv bli tillväxtens motor för att unionen i fortsättningen skall kunna konkurrera med andra ledande ekonomier och för att Lissabonstrategins högt uppsatta mål skall kunna uppnås.

2.4.2 Kommittén anser att arbetsmarknadsparterna och andra representativa organisationer i det civila samhället spelar en betydande roll i detta sammanhang. Kommittén hänvisar återigen till sitt yttrande "Förbättra genomförandet av Lissabonstrategin"⁽⁹⁾, till vilket detta yttrande är en uppföljning.

Övervinnande av förtroendekrisen

2.5 I några medlemsstater har osäkerheten kring sysselsättningen lett till att konsumenterna har förkastat eller skjutit upp beslut om inköp till framtiden. På så sätt uppstår en "vänta och se-attityd" som försvagar den inre efterfrågan, skjuter upp långsiktiga transaktioner och inverkar negativt på den ekonomiska tillväxten. Ett problem är att de enskilda medlemsstater som hade en lägre konsumtion till följd av den konjunkturavmattning som ägde rum 2001–2003 inte riktigt återhämtade sig under den därefter följande högkonjunkturen. Detsamma gäller för företagets investeringsbeslut. Det finns en risk för att själv-uppfyllande förväntningar befästs och att en envis konjunkturrell obalans kvarstår. Dessa risker måste förebyggas med hjälp av lämpliga åtgärder.

2.5.1 Förtroendekrisen hos arbetstagare och konsumenter förvärras i många av Europeiska unionens medlemsstater genom offentliggörandet av företagsledningars eller hela företagsstrukturernas felaktiga ageranden eller utformning. Kommittén anser att det är viktigt att europeiska stater, med stöd från EU, i högre grad uppmärksammar och bekämpar brister i fråga om kompetens och integritet i företagsledning.

⁽⁸⁾ Europeiska rådet, ordförandeskapets slutsatser (19255/2005, 18.6.2005), särskilt punkterna 9–11, meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet "Gemensamma insatser för tillväxt och sysselsättning: gemenskapens Lissabonprogram" (KOM(2005) 330 slutlig, 20.7.2005).

⁽⁹⁾ Se EESK:s yttrande "Förbättra genomförandet av Lissabonstrategin" (EUT C 120, 20.5.2005, s. 79).

Dessutom måste man fundera över hur man genom en högre grad av insyn, och om det behövs genom skärpta ansvarskriterier, kan uppmana ansvariga parter att i högre grad koncentrera sig på sina uppgifter och ta sitt sociala ansvar.

2.5.2 Att övervinna denna förtroendekris i euroområdets stora ekonomier är en av de centrala uppgifterna. Endast en finans- och socialpolitisk hållbarhetsstrategi kommer att bevara och stärka medborgarnas förtroende för deras respektive nationella regeringars handlingskraft och för EU:s institutioner⁽¹⁰⁾.

2.5.3 En avlastning av de offentliga finanserna och en förbättring av de sociala trygghetssystemen kommer bara att vara möjliga i förbindelse med en varaktig förbättring av arbetsmarknadssituationen. Arbetsmarknadsreformer som är adekvata för de allt snabbare ekonomiska förändringarna och för den sociala tryggheten måste vara en kärnpunkt i en hållbar ekonomisk politik. I enlighet med Lissabonstrategin kan en stat utnyttja styrfunktioner för att främja lämpliga investeringar och för att skapa arbetstillfällen inom nya områden som ett positivt svar på globaliseringen.

2.5.4 Därför är det ytterst viktigt att man genom en bättre samordning av åtgärder på områdena handel, konkurrens, industri, utveckling, utbildning och sysselsättning fokuserar på dessa nya områden och på de möjligheter som de innebär. Hela det civila samhället bör ta sitt ansvar i denna fråga.

2.5.5 Det är absolut nödvändigt att stimulera tillväxt och sysselsättning även genom penning- och skattepolitiken⁽¹¹⁾. Det medlemsstaterna behöver är en samordning av den ekonomiska politiken. I samband med detta måste man emellertid se till att konjunkturpolitiska åtgärder för att stimulera efterfrågan inte äventyrar förtroendet för stabiliteten

3. Makroekonomisk politik för tillväxt och sysselsättning

Budgetpolitik

3.1 Strukture reformer utan tillräcklig efterfrågan inverkar negativt på sysselsättningen. Redan i dag måste man ta hänsyn till de stora utgifter på lång sikt som en åldrande befolkning innebär. Under dessa förutsättningar skulle skattepolitiken, inom ramen för en välavvägd makroekonomisk politik, också kunna bidra till att stärka den faktiska efterfrågan⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ Se även utkastet till yttrande från EESK:s facksektion för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning "Strengthening economic governance – The reform of the Stability and Growth Pact" (ECO/160 – 780/2005 fin., 31.1.2006).

⁽¹¹⁾ Detta har EESK framfört flera gånger tidigare, senaste bl.a. i yttrandet om "Sysselsättningspolitik: EESK:s roll efter utvidgningen och inom ramen för Lissabonprocessen" (EUT C 221, 8.9.2005, s. 94).

⁽¹²⁾ Se även EESK:s yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2003–2005)" (EUT C 80, 30.3.2004, s. 120, punkt 1.4).

3.1.1 Medlemsstaterna måste dessutom ha en realistisk och öppen budgetplan som utgångspunkt. En kritisk översyn av arbetsuppgifter och en skärpt utgiftsdisciplin skulle kunna vara ett kvalitetsbevis för de offentliga utgifterna och också bidra till högre tillväxt. Detta gäller för alla nivåer inom EU. Det behövs strängare tillämpningsförfaranden inom de enskilda medlemsstaterna för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till underskottsrisker. I kommissionens höstprognos för 2005 om de offentliga budgetarnas underskott underströks nödvändigheten av en konsolidering. Trots en ihållande konjunkturuppgång (om än svag) bedömer kommissionen att EU-25:s budgetunderskott under perioden 2005–2006 kommer att uppgå till 2,7 % och alltså ligga strax under den uppskattade nivån på 3 %.

3.1.2 Finanspolitisk disciplin är en viktig förutsättning för att det europeiska centralbankssystemet på lång sikt skall kunna säkerställa både prisstabilitet och relativt låga räntor. ECB bör fortsätta att hålla ett vakande öga på risker för prisökning t.ex. i samband med det globala likviditetsöverskottet eller bieffekterna av energiprishöjningen. Kommittén stöder därmed kommissionens åsikt att det för ECB måste vara ett högprioriterat mål att bevaka all utveckling som kan hota prisstabiliteten.

Hållbarheten i de sociala systemen

3.2 Det starka anpassningstrycket på de sociala trygghetssystemen föranleds inte i första hand av globaliseringen, utan framför allt av en hög strukturell arbetslöshet och en genomgripande demografisk förändring genom ett lägre födelsetal och en högre medellivslängd, vilket kan medföra allt längre pensionstid. Kommittén stöder kommissionens alla sysselsättningsåtgärder och kravet på att de sociala trygghetssystemen skall moderniseras på ett hållbart sätt, eftersom en hög grad av social trygghet är absolut nödvändig för att säkerställa en balans mellan konkurrenskraft, efterfrågan och social sammanhållning⁽¹³⁾. Det gäller att bevara det sociala skyddsnet som människorna i Europa med rätta litat till.

3.2.1 En reform av de sociala trygghetssystemen måste också vara nära förknippad med specifika planer för att underlätta kvinnors tillträde till arbetsmarknaden. Därför bör man också se till att tillhandahålla barnomsorgstjänster, skolor m.m.. Åtgärder som gör det möjligt att kombinera familj och yrkesliv, som t.ex. en utbyggd heldagsomsorg för små barn, måste ges tillräckligt stöd⁽¹⁴⁾. I länder som inte har en tillräckligt utvecklad barnomsorg är sysselsättningsgraden hos kvinnor relativt låg. I länder som förfogar över en väl utvecklad barnomsorg är kvinnornas sysselsättningsgrad däremot hög. I flera

⁽¹³⁾ Se EESK:s yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2003–2005)" (EUT C 80, 30.3.2004, s. 120, punkt 1.5.3).

⁽¹⁴⁾ Se EESK:s yttrande "Förslag till rådets beslut om Riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (i enlighet med artikel 128 i EG-fördraget)" (EUT C 286, 17.11.2005, s. 38.). Där står det bl.a. (punkt 3.2.3) att EESK på nytt uppmanar medlemsstaterna att snarast driva på arbetet som syftar till att förbättra förenligheten mellan yrkesliv och familjeliv och att det handlar om en uppgift för hela samhället.

undersökningar påvisas en stor skillnad mellan hur många barn EU:s invånare i genomsnitt vill ha och hur många de faktiskt har: 2,3 respektive 1,5 barn. Ett födelsetal på 2,1 torde räcka för att sätta stopp för den förestående befolkningsminskningen i Europa. Genom att inrätta en lämplig infrastruktur och en arbetsorganisation som värnar om arbetstagarnas rättigheter, och genom att göra deltidsarbete mer attraktivt för arbetstägarna och arbetsgivarna, samt genom att underlätta avbrott i arbetslivet och införa flexibla arbetstider torde man, åtminstone i några medlemsstater, öka intresset betydligt för att komma in på arbetsmarknaden igen efter en tids barnledighet. Dessutom stärks också arbetstagarnas ställning – och därmed arbetsgivarnas beredskap – genom en hållbar reform av arbetsmarknaden som leder till en större efterfrågan på arbetskraft och bidrar till en bättre förenlighet mellan arbetsliv och familjeliv.

3.2.2 Även regeringarna och arbetsmarknadens parter måste genom kollektivavtal främja nya sysselsättningsmöjligheter och en jämvikt mellan flexibilitet och trygghet som framför allt är innovationsvänlig. Eftersom det handlar om "äldre arbetstagare" har kommittén i detta avseende ställt sig bakom kommissionens rekommendationer och analys i meddelandet (KOM(2004) 146 slutlig): "... bör dock parterna vidga och intensifiera sina ansträngningar både på nationell nivå och EU-nivå för att skapa en ny kultur i fråga om åldrande och förändringshantering. Alldeles för ofta fortsätter arbetsgivarna att satsa på förtidspensioner." Det viktigaste är att höja sysselsättningsgraden. EESK anser att en höjning av den totala sysselsättningsgraden, eller sysselsättningsgraden för arbetstagare mellan 55 och 64 år, också innebär att sysselsättningsgraden måste höjas för de potentiella arbetstagargrupper som inte är sysselsatta i tillräcklig utsträckning. Ur denna synvinkel är det viktigt att vidta kraftfulla åtgärder för att ta tillvara hela den arbetskraftsreserv som finns inom unionen. Det gäller särskilt ungdomar som alltför ofta går arbetslösa och förlorar sin motivation – vilket är bekymmersamt med tanke på den totala framtida sysselsättningsgraden – samt kvinnor och personer med funktionshinder⁽¹⁵⁾.

Minskning av arbetslösheten, mobilisering av arbetskraft

3.3 Kommittén ställer sig bakom kommissionens bedömning att en avsevärd höjning av sysselsättningsgraden är nödvändig, i synnerhet i de stora ekonomierna, liksom en långsiktig ökning av arbetskraftsutbudet. För att säkerställa den långsiktiga hållbarheten i den europeiska ekonomin måste bekämpningen av massarbetslösheten vara den främsta prioriteringen.

3.3.1 Den höga strukturella arbetslösheten och utvidgningen av den globala handeln innebär ytterligare krav på arbetsmarknaden när det gäller effektivitet och dynamisk anpassningsförmåga. Särskilt på exportmarknaden men också inom tjänstesektorn öppnar sig allt fler möjligheter som ett resultat av en starkt expanderande världshandel. Vad gäller arbetsmarknadens anpassningsförmåga innebär detta helt nya utmaningar som kräver en stabil ram för att kunna bemästras.

⁽¹⁵⁾ Se kommitténs yttrande "Att öka äldre arbetstägares sysselsättning och senarelägga utträdet från arbetsmarknaden" (EUT C 157, 28.6.2005, s. 120) punkterna 6.3.2 och 4.4.4.

3.3.2 Den europeiska arbetsmarknaden måste kunna reagera på ett bättre och mer dynamiskt sätt på tendenser som utläggande på entreprenad och offshore-verksamhet. Arbetslöshetsförsäkringssystem, sociala trygghetssystem och arbetsförmedling måste utformas så att de inte endast täcker övergången från arbetslöshet till sysselsättning, utan också underlättar övergången mellan olika sysselsättningssituationer, exempelvis anställning, utbildning, avbrott i arbetslivet eller egenföretagande. Eftersom gemenskapen inom detta område endast har begränsade befogenheter åligger det medlemsstaterna att förändra sina arbetsmarknadsinstitutioner i en sådan riktning.

3.3.3 Dessutom finns det fortfarande tillfälliga hinder för arbetstagarnas gränsöverskridande rörlighet inom EU. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att uppriktigt överväga om inte övergångsperioderna kan avslutas. I detta sammanhang krävs motsvarande delaktighet från och samråd med arbetsmarknadsparterna på alla relevanta nivåer⁽¹⁶⁾. Om övergångsperioderna bibehålls måste det motiveras med tungt vägande och objektiva skäl.

3.3.4 Eftersom personer vars yrkesutbildning är mycket låg eller saknas helt drabbas av arbetslöshet i högre utsträckning än genomsnittet utgör utbildning och fortbildning ett av arbetsmarknadspolitikens viktigaste instrument. Utbildning är en investering i humankapital. Den ökar individens chanser på arbetsmarknaden och företagets produktionsresurser. Utbildning är en viktig faktor för produktivitetens utvecklingen och den internationella konkurrenskraften. I kollektivavtal och andra överenskommelser som rör dem bör arbetsmarknadens parter gemensamt slå fast att samtliga arbetstagares humankapital bibehålls och förstärks genom fortbildning

3.3.5 I synnerhet när det gäller ungdomar betraktas med all rätt yrkesutbildning som en nödvändig förutsättning för ett framtida arbete, även om detta inte är tillräckligt för att möta arbetsmarknadens behov i full utsträckning. Äldre, som i likhet med ungdomar är drabbade av en högre arbetslöshet än genomsnittet, måste också inhämta nya kunskaper genom fortbildning och andra åtgärder för att förbättra kvalifikationerna. De äldre arbetstagarnas produktivitet hämmas inte av ålder utan av föråldrade färdigheter, något som kan rättas till med hjälp av utbildning. Det bör alltså framhållas att det inte är tillräckligt med särskilda åtgärder för åldersgruppen 40–50 år⁽¹⁷⁾.

3.4 Enligt kommittén är de höga skatterna och sociala avgifterna på arbete ett stort problemområde.

⁽¹⁶⁾ "Globaliseringens sociala dimension – EU:s politiska bidrag för att få fördelarna att gynna alla", KOM(2004) 383 slutlig, 18.5.2004.

⁽¹⁷⁾ Se OECD:s internationella undersökning om läs- och skrivkunskaper hos vuxna, International Adult Literacy Survey – IALS, samt kommitténs yttranden om "Äldre arbetstagare" (EGT C 14, 16.1.2001) och "Att öka äldre arbetstagares sysselsättning och senarelägga utträdet från arbetsmarknaden" (EUT C 157, 28.6.2005, s. 120, punkt 4.3.5)

4. Mikroekonomiska reformer för att stärka tillväxtpotentialen

EU:s inre marknad

4.1 EESK delar kommissionens åsikt att en utvidgad och fördjupad inre marknad måste utgöra en viktig beståndsdel i all ekonomisk politik inriktad på sysselsättning och tillväxt. Kommittén anser emellertid inte att problemen i samband med genomförandet av Lissabonstrategin i första hand beror på att inre marknaden är otillräckligt integrerad.

4.1.1 Även om tjänstemarknaden hittills inte är fullständigt integrerad kan detta knappast vara den enda orsaken till de dåliga resultaten vad gäller arbetsmarknaden och den ekonomiska tillväxten. De flesta arbetslösa hör till gruppen lågkvalificerade, som endast i ringa utsträckning skulle dra nytta av en integrerad europeisk inre marknad för tjänster. Visserligen kan ett avlägsnande av skattemässiga hinder förbättra investeringsklimatet, och ett undanröjande av hindren för den fria rörligheten underlätta situationen för vissa arbetsgivare och arbetstagare, men detta kan knappast innebära någon större lättnad för de nationella arbetsmarknaderna. Ändå kan en vidareutveckling av inre marknaden i syfte att upprätta en verklig inre marknad med lika villkor för tjänster utgöra ett viktigt bidrag.

4.1.2 Kommittén anser dock att det vore vilseledande att tro att maximal marknadsintegration alltid är bäst. I synnerhet när det gäller de typiskt regionala eller lokala marknader som många tjänsteproducenter har, kommer de gränsöverskridande tjänsternas volym alltid att ligga inom ett begränsat utrymme. Just på sådana områden kunde en forcering av harmoniseringen ge intryck av att EU-politiken inte i tillräcklig utsträckning beaktar den regionala särarten, vilket skulle leda till att de nuvarande reservationerna bekräftas. Av detta skäl måste åtminstone de hinder som fortfarande finns tydligt fastställas och vägas mot regleringar som på grund av medlemsstaternas särart även i fortsättningen kommer att finnas, regleringar som aktörerna på marknaden måste anpassa sig till. I det sammanhanget måste man prioritera noggrann bedömning för varje enskild marknad och bransch.

4.1.3 Kommittén ställer sig också bakom kommissionens rekommendation att fasa ut sådant statligt stöd som hämmar konkurrenskraften eller att styra om detta stöd till områden som är kopplade till genomförandet av Lissabonprogrammet, nämligen forskning, innovation och utbildningspolitik. Mot bakgrund av målet om högre konkurrenskraft skulle man däri- genom kunna avlasta den offentliga budgeten och stärka möjligheterna till långsiktiga offentliga investeringar.

4.1.4 Integrationen av den europeiska kapitalmarknaden är viktig för att kunna stimulera tillväxten inom EU. Under de senaste åren har avsevärda ansträngningar gjorts för att upprätta en regelram för en integrerad marknad för kapital och finansiella tjänster. Mot denna bakgrund anser kommittén att det finns grund för de klagomål som gör gällande att harmoniseringen sker för snabbt och kostar för mycket.

4.1.5 Innan harmonisering och reglering drivs vidare krävs en föregående noggrann granskning med avseende på nödvändighet och tidsperspektiv. På kort sikt bör sådana direktivförslag som inte är akut nödvändiga skjutas upp. Man bör i stället tills vidare koncentrera sig på att genomföra och befästa enstaka ännu icke fullständigt fullbordade lagstiftningsinitiativ från senare år. EESK stöder i detta hänseende den ståndpunkt som kommissionen intar i sin vitbok om politiken för finansiella tjänster (2005–2010).

Konkurrens och avbyråkratisering

4.2 Kommittén välkomnar kommissionens mål om utveckling av en fri handel. En nedbantad och moderniserad förvaltning vars befogenheter är begränsade till ett kärnområde ger möjligheter till besparingar, men det kan leda till att medlemsstaterna berövas sitt manöverutrymme eftersom de saknar verktyg för att ingripa vid kriser. En koncentration på att uppfylla statliga kärnuppgifter på motsvarande ambitionsnivå, exempelvis utbildning, offentlig infrastruktur, inrikespolitisk och utrikespolitisk säkerhet, social trygghet och en hög folkhälsonivå borde i högre utsträckning vara vägledande för medlemsstaterna. I detta sammanhang ställer sig kommittén helt bakom kommissionens påpekande om den ekonomiska betydelsen av bättre lagstiftning. Ett förstärkt samråd med aktörerna i lagstiftningsprocessen främjar öppenheten i beslutsfattandet vilket ligger i lagstiftarnas och marknadsaktörernas intresse.

4.2.1 Ökad konkurrens fungerar också som drivkraft för innovationer. De politiska ramvillkoren för innovationer och rent allmänt för forskning borde förbättras. I denna fråga vill kommittén påminna om att de förslag den lagt fram i ett flertal yttranden fortfarande är aktuella och att kommittén fortfarande står bakom dem ⁽¹⁸⁾.

4.2.2 EESK noterar att frågan om avbyråkratisering inte har uppmärksamats tillräckligt i de allmänna riktlinjerna. Än en gång betonas betydelsen av EU:s satsning på en bättre lagstiftning, men i de allmänna riktlinjerna saknas en tydlig uppmaning till medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förenkla byråkratin samt skatte- och avgiftssystemen, anser kommittén. Detsamma gäller EU-lagstiftningen och det nationella genomförandet av den. Kortare beslutsvägar och förenklade förvaltningsrutiner kan sänka kostnaderna och avlasta den offentliga budgeten.

4.2.3 På området reglering, avreglering och liberalisering av marknader krävs en noggrann avvägning mellan å ena sidan konsument- eller miljöskyddsintressen och socialpolitiska mål och å andra sidan de samhällsekonomiska tillväxtpotentialerna.

⁽¹⁸⁾ Se EESK:s yttranden "Forskare inom det europeiska området för forskningsverksamhet: ett yrke med många karriärmöjligheter" (EUT C 110, 30.4.2004, s. 3), "Att förstärka grunden för det europeiska området för forskningsverksamhet" (EUT C 32, 5.2.2004, s. 81), "Europeiska området för forskningsverksamhet - ökad satsning på projektet: Utvidgning - nya inriktningar av verksamheten - nya framtidsmöjligheter" (EUT C 95, 23.4.2003, s.48) "Främja sammanhållning och konkurrenskraft genom forskning, teknisk utveckling och innovation" (EGT C 40, 15.2.1999, s. 12).

Lagstiftnings- och tillsynsverksamheten bör i framtiden i högre utsträckning analyseras med avseende på konsekvenserna ⁽¹⁹⁾.

4.2.4 Särskilt produktiviteten i de små och medelstora företagen och för egenföretagarna drabbas på grund av de platta lednings- och förvaltningsstrukturerna i oproportionerligt hög grad av den omfattande regleringen. Kommittén vill därför på nytt framföra sitt krav på inrättandet av en särskild ställning för de små och medelstora företagen ⁽²⁰⁾.

4.2.5. EESK ser också stora möjligheter i ett förstärkt samarbete mellan de offentliga myndigheterna och företagssektorn när det gäller att utföra offentliga uppgifter (offentlig-privata partnerskap). I denna nya samverkansform när det gäller att utföra den offentliga förvaltningens uppgifter i EU:s medlemsstater och på EU-nivå bör spelreglerna för de offentliga myndigheterna och företagssektorn vara rättvisa, så att nyttan för allmänheten kan maximeras. Finansiering av ett projekt med hjälp av lån från företagssektorn bör övervägas i de fall detta är ett kostnadseffektivt alternativ och detta bör ske oberoende av hur projekten utformas, byggs upp eller genomförs.

Lärande och utbildning

4.3 Det livslånga lärandet – särskilt med hjälp av flexibla inlärningsmetoder – har en viktig roll i det kunskapsbaserade samhället. För att det livslånga lärandet skall kunna förverkligas krävs en samhällskultur som främjar lärande samt en stödjande infrastruktur. Arbetsmarknadsparterna och det civila samhället bör främja en positiv bild av det livslånga lärandet. Också på utbildningsområdet finns det skäl att fundera över om man kan utnyttja möjligheterna till offentlig-privata partnerskap i större utsträckning. Finansieringen av infrastrukturen kräver emellertid för närvarande en förstärkning av det statliga stödet, som hittills inte varit tillräckligt. De sammanlagda utgifterna för utbildning inom EU-25 uppgick nyligen (2002) till 5,2 % av BNP och ligger därmed på ungefär samma nivå som i andra liknande ekonomier. Av detta utgör emellertid de privata satsningarna endast 0,6 % av BNP, vilket är mycket mindre än i referensregionerna. Denna andel skulle kunna ökas i de fall detta alternativ är kostnadseffektivt under hela den tid som projektet eller länetiden pågår.

4.3.1 EESK har redan i ett tidigare yttrande diskuterat sambandet mellan kulturutbyten och ungdomar inom ramen för ett handlingsprogram på området för livslångt lärande ⁽²¹⁾. Här måste vi ytterligare en gång betona betydelsen av detta samband för skapandet av ett kunskapsbaserat samhälle. Kulturella utbyten (framför allt för ungdomar) väcker intresse för andra kulturer och bidrar därmed positivt till ömsesidig kunskapsöverföring.

⁽¹⁹⁾ Därför har Europeiska ekonomiska och sociala kommittén redan tidigare förordat inrättandet av ett enkelt statligt regelverk och skattesystem. Se Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2003-2005)" (EUT C 80, 30.3.2004, s. 120, punkt 4.4.2.4).

⁽²⁰⁾ Se kommitténs yttrande om "Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (enligt artikel 128 i EG-fördraget)" (EUT C 286, s. 38, 17.11.2005).

⁽²¹⁾ EESK:s yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta ett integrerat handlingsprogram inom livslångt lärande", 10.2.2005 (EUT C 221, 8.9.2005, s. 134).

4.3.2 Kommittén välkomnar att avsevärda hinder för rörligheten för arbetstagare och egenföretagare har undanröjts genom antagandet av direktivet om godkännande av examensbevis. EESK uppmanar medlemsstaterna att påskynda genomförandet. Dessutom bör universitetens och skolornas ambition och engagemang påverkas positivt genom regelbundna resultatjämförelser och benchmarking på det sätt som redan sker inom ramen för Pisa-studien och Bologna-processen ⁽²²⁾.

4.3.3 För övrigt är den europeiska universitetsutbildningen inte tillräckligt inriktad på målet att EU skall bli ett världsledande område för spetsforskning. Tanken på kompetenspoler och kompetenskluster bör ägnas större uppmärksamhet på nationell och europeisk nivå där det inte har skett i tillräcklig omfattning. Därigenom skulle man kunna motverka att europeiska framstående forskare flyttar ut.

Forskning och innovation

4.4 Den minskande och åldrande befolkningen i Europa medför krav på fler och fler tekniska innovationer om välsståndet skall kunna säkerställas i det europeiska samhället i framtiden. Kommissionen har emellertid konstaterat att de ansträngningar som hittills gjorts för att öka innovationstakten i EU inte har varit tillräckliga ⁽²³⁾.

4.4.1 En ökning av innovationsförmågan på EU-nivå kräver enligt kommitténs mening en omedelbar nedmontering av de hinder som hämmar dess spridning över gränserna. Att EU "underpresterar" i fråga om innovationer är, vid sidan av det otillfredsställande arbetsmarknadsläget, en av de avgörande faktorerna bakom den långsamma produktivitetstillväxten i eurozonen. För att uppnå bättre resultat på innovationsområdet måste man emellertid ta itu med orsakerna till den marknadsfragmentering som för närvarande förhindrar spridningen av ny teknik.

4.4.2 Kommittén delar kommissionens åsikt att det krävs en förbättring av ramvillkoren och stimulansmekanismerna för att kunna skapa en produktiv och innovationsvänlig miljö.

4.4.3 Det statliga forskningsstödet borde sättas in på ett effektivare och mer målinriktat sätt för att undvika felaktiga incitament för privata investerare och därmed felaktig användning av offentliga medel. Projekt som utarbetas i nära samråd mellan universitet och företag bör (utan att det drabbar den nödvändiga grundforskningen) bli vanligare för att på ett effektivare sätt koppla forskningen till den privata sektorn.

4.4.4 Bestämmelserna för statligt stöd bör förtydligas för att möjliggöra enklare tillgång till offentlig forskningsfinansiering. Kommittén ser positivt på det ökade samarbetet också mellan kommissionens avdelningar. Kommittén vill på nytt framföra sitt krav på att ramvillkoren för forskningsfrämjande åtgärder skall göras mer tillgängliga och möjliga att hantera även för små och medelstora företag samt för mikroföretag.

4.4.5 Ett gemensamt EU-patent skulle också påverka innovationsförmågan positivt. De hinder som finns (t.ex. språkproblem) bör kunna övervinnas. EESK förespråkar än en gång med eftertryck att ett europeiskt gemenskapspatent bör införas snarast möjligt.

Små och medelstora företag

4.5 Precis som kommittén har framfört i ett tidigare yttrande kräver främjandet av entreprenörskap särskild uppmärksamhet ⁽²⁴⁾. Särskilt stor potential när det gäller innovationer finns i de små och medelstora företagen. För att kompensera den nackdel som de har på kostnadssidan i förhållande till etablerade storföretag måste de hävda sig genom innovativa produkter och tjänster. Av det skälet välkomnar EESK kommissionens krav på att alla hinder skall avlägsnas när det gäller tillgång till finansiering i allmänhet och tillgången till riskkapitalmarknader för nybildade företag i Europa i synnerhet ⁽²⁵⁾.

Bryssel den 15 februari 2006

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

Anne-Marie SIGMUND

⁽²²⁾ EESK har redan tidigare påpekat "vikten av insyn och bättre överensstämmelse mellan kvalifikationerna i hela Europa och i världen." Se kommitténs yttrande om "Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (enligt artikel 128 i EG-fördraget)" (EUT C 286, 17.11.2005, s. 38, punkt 3.8.1).

⁽²³⁾ I EU går för närvarande endast cirka 2 % av BNP till FoU enligt kommissionens rekommendation till de integrerade riktlinjerna för tillväxt och sysselsättning (2005–2008) KOM (2005) 141 slutlig, punkt B.2. Denna procentsats är knappast högre än vid inledningen av Lissabonstrategin och långt under det mål på 3 % av BNP som sattes upp för investering i FoU. Kommittén vill påminna om att två tredjedelar bör komma från det privata näringslivet.

⁽²⁴⁾ Se Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Meddelande från kommissionen till rådet - Att uppmantra företaget i Europa: Prioriteringar för framtiden" (EUT C 235, 27.7.1998) samt yttrandet om "Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (enligt artikel 128 i EG-fördraget)" (EUT C 286, 17.11.2005, s. 38).

⁽²⁵⁾ Därför har Europeiska ekonomiska och sociala kommittén redan tidigare förordat främjandet av entreprenörskap och nyföretagande. Se Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken (2003–2005)" (EUT C 80, 30.3.2004, s. 120, punkt 4.4.2.4.)

BILAGA 1

till Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

Ändringsförslag som avslogs

Följande ändringsförslag fick minst en fjärdedel av rösterna men avslogs under debatten:

Punkt 2.5.1

Stryk denna punkt.

Motivering

I EU:s medlemsstater finns 23 miljoner olika ekonomiska aktörer, och cheferna, i huvudsak löntagare, är många gånger fler. De arbetar i en mycket stressig miljö och bär ansvar för praktiskt taget allt som sker i bolaget och allt som arbetstagarerna gör. Många är de chefer som avgår från sina tjänster eller försäkrar sig mot risken.

I alla EU-stater finns det rättssystem (t.ex. civilrätt, handelsrätt och straffrätt) genom vilka företagsledningarnas ansvar regleras.

Under punkt 2.5.1 uppmanas dock medlemsstaterna och EU att uppmärksamma brister i fråga om kompetens och integritet hos företagsledningarna och dessutom att effektivt bekämpa sådana brister.

I detta sammanhang finns det ett antal frågor som vi måste ställa oss om vi vill att EESK:s yttranden skall tas på allvar:

1. Hur är det tänkt att EU och dess medlemsstater skall kontrollera kompetensen och integriteten hos flera tiotals miljoner personer? Behövs det t.ex. nya institutioner? Räcker inte de rättsliga system som finns till och räcker det inte med att se till att lagarna följs?
2. Varför inte även rikta denna uppmaning till arbetstagarerna och be dem att arbeta effektivt och samvetsgrant, ha rätt kompetens och handla etiskt, eftersom cheferna kan ställas till svars för deras fel? Om EESK verkligen är ett organ som eftersträvar samförstånd, måste vi också uppmana arbetstagarerna och alla stiftelser, civila och icke-statliga organisationer att se till att de har en viss kompetens och följer vissa principer och EU och medlemsstaterna att kontrollera dem. Varför bara cheferna?
3. Vid det sektionssammanträde inom ECO då yttrandet antogs framfördes argumentet att uppmaningen till EU och medlemsstaterna inte borde tas på allvar, eftersom det bara handlar om en uppmaning. Om så är fallet borde vi kanske på en gång med ett och samma yttrande och med en och samma uppmaning lösa alla slags ekonomiska, sociala och andra problem, i vetskap om att det bara handlar om en uppmaning. Det var sådana förslag som oppositionen framförde för parlamenten i kommuniststaterna, där man antog desto fler bestämmelser ju sämre den ekonomiska situationen blev, eftersom man var övertygad om att man med bestämmelser, beslut och appeller skulle kunna ändra på någonting. Jag föreslår att vi antar ett yttrande och riktar följande uppmaning till EU och dess medlemsstater: "Det måste fungera". På så sätt löser vi inte bara problemet med cheferna utan också alla andra slags problem. Vid det laget kommer EESK inte att behövas längre, och det skulle bara komma EU och den europeiska integrationen till godo.

Resultat av omröstningen

Röster för: 37

Röster emot: 53

Nedlagda röster: 9
